

Specialisté na brambory i skot

Společnost SENAGRO, a. s., se sídlí v Senožatech nedaleko Humpolce hospodaří ve 12 katastrálních územích na celkové výměře 1971 hektarů zemědělské půdy, z níž připadá 303 na trvalé travní porosty. Nadmořské výšky obdělávaných pozemků jsou mezi 400 až 610 metry. Věnuje se klasické zemědělské prvovýrobě, provozuje bioplynovou stanici, dílny a nákladní dopravu.

Jana Velechovská

V rostlinné výrobě se SENAGRO zabývá pěstováním obilnin (ozimá pšenice na 275 hektarech, jarní pšenice na 93 ha, ozimý ječmen na 78 ha, jarní ječmen na 244 ha, žito na 55 hektarech), na výměře 255 hektarech najdeme řepku, 211 ha zaujímá kukuřice, 176 ha patří bramborám, na jejichž výrobu a zpracování se podnik specializuje. Pro potřeby chovaného skotu se pěstují jetel na 148 ha a ostatní jednoleté pícniny na stovce hektarů.

Živočišná výroba

Jak komentoval hlavní zootechnik Karel Klap, základem stáda dojeného skotu jsou holštýnské plemence v red variantě, zhruba čtvrtinu stavů tvoří plemeno brown-swiss. Celkem se v podniku chová zhruba 400 krav, tři stovky telat a 240 jalovic včetně vysokobřezích. Ve výkrmu je 250 býků.

Zvířata se chovají v uzavřeném obvodu stáda ve třech střediscích, v Senožatech jsou ustájeny dojnice a telata, v Surově najdeme jalovice do věku jednoho roku a březí jalovice a na farmě Křelovické je situována výkrmna býků.

V oblasti výživy spolupracuje podnik již více než 25 let s krmivářskou společností Sano, konkrétně s Ing. Josefem Kociánem. V souladu s filosofií firmy Sano praktikují v Senagru systém jednotné krmné dávky pro dojnice

a jedna dávka je určena pro krávy stojící na suchu.

Krmné dávky jsou uvedeny v tabulce 1 a 2.

Jak komentuje Josef Kocián, krmné dávky se samozřejmě přizpůsobují aktuální situaci.

Nové krmné dávky se upravují podle obsahu močoviny v mléce a kontrolují pomocí rozborů bachorových tekutin.

„Všechny změny ale musejí být postupné a nenásilné. A ne moc časté, doporučuji maximálně čtyřikrát do roka. Vždy je potřeba brát zřetel na samotné krávy, k tomu našemu týmu pomáhá chovatelský cit a dlouholetá praxe,“ konstatuje Ing. Kocián s tím, že se v podniku konají pravidelné kontrolní dny, vyzívá je také k dispozici na telefonu.

Objemná krmiva

Základem krmné dávky pro skot by vždy měla být kvalitní objemná krmiva. Předchází se tak metabolickým potížím. V Senožatech dojnice dostávají kromě kukuřičné siláže také jetelovou senáž.

Trávy z luk se z důvodu ochranného pásma vodního zdroje Želivka nesmějí obnovovat a hnojit, proto se skotu nekrmí a využívají se v bioplynové stanici o výkonu 500 kW. Bioplynová stanice uvedena do provozu před 13 lety je tedy více než vhodným řešením klasické otázky: kam s nimi?

Při výrobě objemných krmiv se využívá vlastní mechi-

Skot mají v podniku na starosti zprava Karel Klap, Jan Klement, Ing. Rudolf Koranda a nesmíme zapomenout ani na Ladislava Látalu, který na snímku není
Foto Jana Velechovská

Do bramborárny nedávno přibyl nový pomocník
Foto Jana Velechovská

zniční linky včetně kvalitní řezačky. Nezbytné je důkladné udušení železničními válci a bezchybné zakrytí pomocí smršťovací fólie a černobílé plachty. Na vrchol jámy se využívá zátěžová plachta, které zdatné sekundují pneumatiky položené co nejlíže u sebe.

Jetelová senáž se konzervuje kyselinami z důvodu nestabilního počasí v době sklizně první i druhé seče. Třetí seč se dá pro skot využít pouze v některých letech.

Jak komentoval Ing. Kocián, v loňském roce se jetelová senáž vřadařila nadměru dobře.

Kukuřičná siláž byla v posledních dvou sezónách vyráběna bez použití konzervačních prostředků, letos se v Senagru kvůli rozmarům počasí rozhodli pro použití biologického přípravku Labacsil od společnosti Sano.

Složení stáda

Stádo je založeno na redholštýnských plemencích, které doplňují krávy plemene brown-swiss. Původně se v podniku chovaly české strakaté plemence, které se později připoštelily ayshirskými býky. To ale vedlo ke zmenšení tělesného

Bez míchacího krmného vozu si dnes přípravu TMR ani neumíme představit
Foto Jana Velechovská

Stádo se dojí na karuselu s kapacitou 24 míst
Foto Jana Velechovská

rámce, což podle hlavního zootechnika nebylo žádoucí. „Proto došlo k převodnému křížení na redholštýnky. Později jsme začali využívat i plemeno brown-swiss, jednak kvůli zlepšení stavu končetin, jednak pro vyšší obsah bílkoviny v mléce,“ komentuje Karel Klap, který se netají náklonností k těmto hnědým kráskám. „Na první laktaci sice nadají o 500 kilogramů méně než holštýnky, ale v chovu vydrží v průměru o jednu laktaci déle. I díky nim máme k dispozici ročně 65 až 70 vysokobřezích jalovic pro prodej, což přináší do podnikové kasy nezanedbatelný příjem,“ dodal hlavní zootechnik.

Aktuální průměrná užitkovost je 9200 kilogramů na kus a rok, jednotková cena mléka za červenec činila 10,96 Kč, a to i díky vyšším složkám. Býci ve výkrmu přirůstají denně zhruba jeden kilogram. I v této oblasti se podle Karla Klapy projevují klady plemene brown-swiss, jehož příslušníci na háku vykazují lepší partie krku.

Jako otcové pro další generaci se vybírají komplexní zlepšovatelé s důrazem na tělesný rámec a užitkovost. Na jalovice a nejlepší prvotelky se využívají sexované inseminací dávky. Jejich výběr je v kompetenci spolupracujícího insemináčního technika. Milan Razima bydlí nedaleko a je schopen zajistit inseminaci v kteroukoliv denní i noční hodinu, což se projevuje velmi dobrou úro-

vní reprodukčních ukazatelů. S vyhledáváním říjí pak pomáhá monitorovací systém. Ke kontrole stáda slouží i jednomu ročně prováděný reprodukční audit zajišťovaný MVDr. Svatooplukem Čechem z Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně.

Práce na dojnárně

Jak komentuje Karel Klap, v roce 2002 došlo k přesunu všech krav ze stávajících pěti stájí na volné ustájení do současných budov, a také k výstavbě kruhové dojírny Westfalia s kapacitou 24 míst. „V budoucnu se plánuje rekonstrukce nebo výstavba nové dojírny,“ podotýká hlavní zootechnik.

V oblasti dojení spolupracuje chov již od roku 2009 s firmou Eurofarm Systems, konzultantka Alena Žebráková má Senagro na starosti od roku 2012.

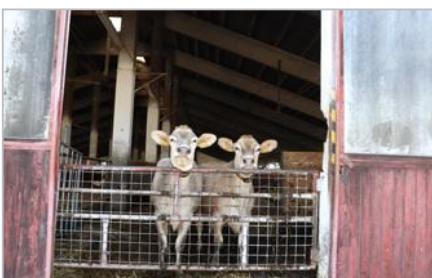
„V té době se podnik potýkal s výskytem patogena Staphylococcus aureus, kterého se podařilo eliminovat změnou pracovních postupů na dojárně, především používáním jednorázových utěrek na mytí vemen, používáním rukavic u dojířů, soustředěním pozitivních krav do jedné skupiny, cílenou brackací a také mezidesinfekcí dojířích strojů po každém použití stroje kyselinou peroctovou. Po zapracování těchto postupů do denní rutiny navštěvují Senagro jednou měsíčně, pokud je potřeba, tak samozřejmě častěji,“ komentovala Alena Žebráková.

Velkým pomocníkem při napájení telat je mléčný taxík
Foto Jana Velechovská

SENAGRO Senožaty chová redholštýnské dojnice, ty tvoří zhruba 75 % stáda
Foto Jana Velechovská

Doplňují je hnědé krasavice, plemeno brown-swiss
Foto Jana Velechovská

SENAGRO je významným producentem i zpracovatelem brambor
Foto Jana Velechovská

Současná dojirny je i přilehlá čekárna s dostatečnou kapacitou
Foto Jana Velechovská

Dalším problémem, který se v chovu podařilo vyřešit, byly zvýšené počty somatických buněk v mléce i vyšší počet zánětů vemene. S touto oblastí pomáhá pravidelná kontrola stáda pomocí bakteriálních rozborů včetně antibiogramu, a následná péče

spolu s faremním veterinářem MVDr. Kaňkou. Ta zahrnuje mimo jiné i případné změny antibiotických preparátů.

Podle zástupkyň firmy Eurofarm je velmi důležité biotechnické měření dojirny. Může se například zjistit nedostatečné

vydojování, jako tomu bylo i v tomto případě. Naštěstí se vše poměrně snadno vyřešilo instalací podpůrných ramen dojících strojů tak, aby byly na vemeni ve správné pozici. „Bonusem pro podnik bylo zcela jistě pořízení monitorovacího systému, který upozorní na změny zdravotního stavu krav. Před několika lety došlo také k lepšímu zaizolování střechy a instalaci výkonnějších ventilátorů, což zlepšilo mikroklima pro chovaná zvířata,“ podotkla Alena Žebráková.

Zhruba dva roky se na farmě kultivují stájové vzorky s důrazem na výskyt patogenu Streptococcus uberis, který podle poradkyně Eurofarmu potřebuje specifický přístup k léčbě. „Po prvotním školení a zapracování zootechniků systémem funguje dobře. Pokud není patogen vyléčen, dojde k prodloužení nebo změně léčby, vše po konzultaci s veterinářem. Při

výskytu Streptococcus uberis se začal používat antibiotický přípravek Pirsue s účinnou látkou pirlimycin, který měl 92% účinnost. Problém je, že tento přípravek se přestal vyrábět, takže ke konci roku nás čeká rozhodnutí, co používat dál. Stejně tak se bude muset, s ohledem na legislativu, řešit možnost zaprahování bez plošného používání antibiotik. Aktuálně se používá predip bez dezinfekční složky (pouze mycí) a postdip na bázi chloridoxidu,“ uzavřela Alena Žebráková. Jak dodal Karel Klap aktuální počet somatických buněk je za rok 2023 maximálně 180 000 na mililitr suroviny.

Odkov telat

Další nesmírně důležitou oblastí chovu dojeného skotu je odkov telat. Po narození se mláďeti umožní první napití od matky, do tří dnů života pak přijímá kvalitní mlezivo. Od čtvrtého

Na balené brambory je zajištěn dobrý odbyt
Foto Jana Velechovská

dne věku se telatům zkrmuje náhražka Sanolac LilaCito, která chrání před poruchami trávení, zajišťuje rychlý růst bachorových klků a rychlý vývoj bachoru, podporuje včasný příjem startéru (ten je v Senožatech vyráběn na míru) a umožňuje i včasný odstav. První dva měsíce života jsou telata ustájena v individuálních boxech, následuje přesun do společných kotců po 12 kusech. Ve třech měsících po ukončení odstavu jalovičky putují do teletniku, kde zůstávají zhruba do 10 měsíců věku. Býčci se přesouvají do výkrmny.

Ve 12 měsících s minimálně 400 kilogramech se jalovičky poprvé zapouštějí. ■

Kontakty:

Sano – Moderní výživa zvířat,
s. r. o.
Ing. Josef Kocián
Tel.: 602 244 714
E-mail: josef.kocian@sano.cz
www.sano.cz

Eurofarm Systems, s. r. o.
Alena Žebráková
Tel.: 602 603 804
E-mail: alena.zebrakova@eurofarm.cz
www.eurofarm.cz

Tab. 1 – Krmná dávka pro produkční krávy

Krmivo	Denní dávka na kus a den (kg)
Jetelová senáž	15
Kukuřičná siláž	24
GPS z jarní pšenice	6
Pšeničná sláma	1
Pšeničná vložka s močovinou	2
Jadná směs obsahující Mipro M500 a Multisan Nectar	8

Tab. 2 – Krmná dávka pro zaprahlé krávy

Krmivo	Denní dávka na kus a den (kg)
Jetelová senáž	9
Kukuřičná siláž	9
GPS z jarní pšenice	3
Pšeničná sláma	1
Směs DO	2,5
Prenata	0,25

Letošní Kámen i v knize rekordů

(jih) – Polní letiště v obci Kámen, ležící pod stejnojmenným hradem, se na dva dny stalo místem nejvýznamnější země-

dělské polní výstavy u nás – Dne Zemědělce 2023. Největší počet vystavovatelů v historii prezentoval podél téměř tříki-

lometrové ranveje nejmodernější zemědělskou, lesnickou a komunální techniku. Letošní ročník výstavy doplnila také kolekce skotu českého strakatého plemene ve společném prostoru přehlídek hybridů kukuřice.

Slavnostního zahájení se zúčastnila řada významných osobností, mezi nimiž nechyběl ministr zemědělství Marek Výborný, který převzal záštitu nad touto výstavou.

Program akce, konané tradičně ve spolupráci se zemědělským podnikem VOD Kámen a s podporou generálního

Připomenutí práce předků...

Foto archiv

Na výstavu Den Zemědělce tradičně přijíždějí tisíce návštěvníků
Foto archiv

Jízda zapsaná do České knihy rekordů

Foto archiv

partnera ČSOB, byl bohatý. Staticky vystavenou techniku doplňovala po oba dny praktická předvádění. Na úvod to byly sklízecí mlátičky, které se současně postaraly o jeden rekord. Devět souběžně jedoucích strojů bylo zapsáno do České knihy rekordů jako největší počet sklízecích mlátiček na jednom poli.

V dalších aktivních ukázkách se návštěvníci seznámili s prací manipulátorů, strojů na pásové zpracování půdy, žacích strojů a dále aplikátorů kejd a postřikovačů. A zkrátka nepříšli ani příznivci lesní a komunální techniky, OZE a

...a současná výkonná sklízecí technika

Foto archiv

v současné době stále častěji zmiňované elektromobility. Nejen mne potěšila i přítomnost historické techniky v čele s motorovým pluhem Excelsior. Zetory z druhé poloviny mi-

nulého století mně připomněly časy studentských brigád a vyvolaly nostalgické vzpomínky. A kdo si přál vidět živé koně, nejen ty pod kapotou, také se dočkal. ■